

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 857. Quibus competat potestas ejiciendi, professos, & qualiter ab iis in hoc procedendum, & an Episcopus se immiscere huic negotio possit cognoscendo de justitia ejectionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

uti potest, consentiat, existimans se extra religionem recuperaturum sanitatem, vel etiam liberius se Deo servitutum, Castrop. l. c. referens sic declaratum decreto 50. alias 39. congr. 5. num. 3. Ac denique contra societatis bonum erit retentio illius, qui damnum malo vitæ exemplo allaturus iudicatur, præbendo nimirum verbis vel actibus offederalum, præcipue suscitando discordias, svadendo inconstantiam in vocatione, moliendo quid contra commune bonum societatis. Ad hoc secundum caput rediici potest caput tertium, uti videre est apud Castrop. l. c. n. 8. uti & caput quartum, nimirum dum retentio cederet in damnum aliorum, qui de societate non sunt; cum non possit non cedere in læsionem boni nominis societatis retinere sibi incorporatos cum injuria tertii: sic dimitti poterunt, qui post vota biennii deprehenduntur vinculo matrimonii vel servitutis legitimæ, aut gravi ære alieno obstructi præsertim, si ea examinatus tacuit.

3. Resp. tertio, liberum à votis non dimitti, sed verè apostatam censerit, & eorum pœnis subjacere, qui dimissionem ex fictis causis obtinuit. V9. ad eam obtinendam fingens gravia peccata commissæ, vel gravem difficultatem in iis superandis; eò quod talis dimissio, ut pote carens causa, sit nulla ita Sanch. l. 6. sum. c. 9. num. 67. Castrop. l. c. num. 9. juxta expressum Congregationis 7. decretum 18. §. 4. sic quoque juxta idem Decretum Sanch. num. 66. Castrop. n. 10. tradunt invalidam esse dimissionem gravibus peccatis ad eam obtinendam commissis. eò quod involuntarie concessa dum concessa, quia credidit & præsumpsit societas, ea delicta patrata ex infirmitate & depravata indole, & non ex industria in ordine ad istum finem, quæ utique moraliter valde diversa sunt à commissis ex infirmitate citra talem finem. E contra validam esse dimissionem, quæ magna instantia & continua importunitate extorquetur sentit Castrop. n. 12. eò quod ista importunitas concessionem dimissionis non reddat absolute involuntariam, & ex alia parte præter sufficientem causam expulsionis, dum societas exposculet ad sua ministeria exercenda operarios voluntarios & suo instituto bene affectos. quamvis ut addit, tales raro excusentur à peccato mortali, præcipue, si post propositas causas generali declaratas insufficientes insistant urgenda dimissioni; eò quod eo ipso velle censeantur concedi sibi dimissionem ob solam importunitatem, quodque agant contra obligationem inductam per vota ad habendum animum perseverandi in religione, quantum est ex parte sua, quem animum saltem adhibita mediocri diligentia procurare & fovere tenentur, & non excludere per suam importunitatem in contrarium: qualiter verò cum iis agendum, constat ex cit. conus Decreto §. 1. & videre est apud Castrop. cit. n. 12.

Quest. 858. quibus competat potestas ejiciendi professos, & qualiter ab iis in hoc procedendum, & an Episcopus se hac negotio ingerere possit, cognoscendo de justitia ejectionis.

1. Resp. primò in genere: hæc expulsio, cum sit actus jurisdictionis gravissimus, supponit in expellente superioritatem & ad hoc potestatem, quo spectato jure communi competet omnibus R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

superioribus professionem acceptantibus; dum iis, quia eà conditione acceptent professionem, ut proficentem in religione retinere obligentur, quam diuis secundum regulam vixerit, poterunt eum deficientem à regula vi professionis acceptatæ dimittere. Castrop. l. c. p. 19. num. 10. ac ita hæc potestas est penes prælatum monasterii, qui caput generale non recognoscit. Verum in ordinibus habentibus generale caput ex specialibus privilegiis & singulorum ordinum constitutionibus hæc potestas concessa & regulariter reservata generali; ita ut provincialibus, non ex jure ordinario, sed non nisi ex speciali commissione, utpote delegabilis, competat. Castrop. l. c. cum Suar. tom. 4. de relig. tr. 8. l. 3. c. 4. num. 19. & quidem non exercenda nisi cum consensu majoris partis capituli provincialis, ut Pirh. h. t. num. 194. cum Mirand. in man. prælat. tom. 1. q. 25. a. 1. concl. 2.

2. Resp. Secundo in specie: in societate hæc potestas dimittendi tam professos quam non professos residet penes solum præpositum generalem, qui quandoque eam committit, seu delegat provincialibus respectu non professorum, pro ut constat ex 2. p. const. c. 1. §. 2. Quod spectat ad moniales, nullus superior incontulso Pontifice vel ejus nuncio potest eas ejicere è monasterio, ob rationem supra datam, & quia est res nova & inusitata, Sanch. l. c. n. 6. Castrop. l. c. n. 3.

3. Resp. ad secundum: quod attinet modum procedendi in hac gravissima causa, tam à generali, quam provinciali; in genere quidem ad ejectionem non procedendum nisi delicto plenè probato juxta formam judiciariam unius cujusque religionis, servatis conditionibus, ab ea in causa expulsionis præscriptis; ex quibus siquid ommissum, expellendus appellare potest ac debet, maximè si superior re ipsa careat potestate vel causa minùs sufficiens præsumatur religione obligata ad illum alendum & suppeditandum expensas ad litem necessitatis; quia plenè expulsus non est, cum sententiæ executio suspendatur, Castrop. l. c. n. 11. citatis Sanch. l. c. num. 8. menochi de præsump. l. 1. q. 34. num. 21. velasc. tom. 1. conf. 7. n. 3. Quod verò affert Reiffenst. h. t. num. 233. ex cit. Decreto S. conus Cardin. Trid. jussu Urbani VIII. emanato, nimirum, quod ab ipsomet etiam generali procedi possit ad ejectionem tantum de consilio & assensu sex patrum ex gravioribus religionis, eligendorum in singulis capitulis seu congregationibus generalibus (intellige, dum sententia ferenda in capitulo generali vel loco, ubi generalis communiter morari solet; alias enim potest generalis sex illos patres in provincia aliqua pro libitu deputare, ut Peyer. tom. 2. privil. Minimor. in constit. 10. Urbani VIII.) tumque non nisi instructo secundum eorum styllum & constitutionis processu & plenè probatis causis expulsionis ad SS. canonum præscriptum procedendum. id inquam non videtur omnibus religionibus commune, ut patet in societate, ubi praxis illa de eligendis vel deputandis illis sex patribus non servatur, sed soli generali post sumptas vel acceptas è provinciis informationes, plenasque delicti alteriusve causæ probationes sententia ferenda relinquuntur. De cætero omnibus superioribus, ut in causa ejectionis bene procedant, habendum præ oculis citatum Urban. VIII. Decretum, specialiterque observandus §. 8. quem verbotenus recitat Reiffenst. h. t. num. 236. uti & apud eundem num. 237. monitio S. Bonav. in 99. super reg. FF. Minor. q. 14.

Kkkk 2

4. Resp.

4. Resp. Ad Tertium negativè: siquidem in decreto S. Cong. de apostatis, & ejectionis, ubi quid ante, quid in ipsa ejectione, & post illam servandum sit, solum statuitur, quòd sententia ejectionis notificanda ordinario, unde rectè inferitur, omne aliud eidem non concedi, ac facultatem inquirendi, an sententia ejectionis sit iustè, vel iniquè lata, & meritiò; cum recognoscere alterius sententiam sit actus superioritatis, & jurisdictionis, & facultas recognoscendi sententiam sit facultas corrigendi eandem, & sit subijcere propriæ potestati, quod ab alio gestum est, quod non fit sine exercitio superioritatis. arg. c. sententia 36. q. 6. c. nemini. L. 1. ff. de quæst. Regulares verò saltem plerique exempti sint à jurisdictione ordinarii juxta c. nimis prava. de excess. prelat. c. 1. §. fin. de privil. in 6. solumque subijciuntur ei in casibus expressis, inter quos non est præsens casus, sequitur, quòd non potest Ordinarius loci se ingerere cognoscendo, an ejectionis sententia contra regularem lata à prelato religionis sit iusta, vel iniusta, ita Delben. de immunit. Eccles. c. 14. dubit. 16. per totam.

Quæst. 859. Qualiter ejectioni teneantur se corrigere & ad ordinem redire.

1. Resp. Primò segregando certa à controversis: invalidè ejectionis, quantum est de se, reditum suum procurare debet; quia vi vororum tenetur regularem vitam ducere, à qua obligatione per talem invalidam ejectionem, cum non sit legitime absolutus, tenetur illam observantiam pro viribus procurare, ita omnes, ut testatur Castrop. tr. 16. d. 4. p. 21. n. 1. sic quoque certum est, expulsum pro determinato tempore, debere eo elapso ad religionem redire, aliàs vagans extra religionem absque licentia habebitur fugitivus, & apostata, ut Castrop. l. c. patebitque ex mox dicendis à posteriore. hinc

2. Resp. Secundò professus ob crimen ejectionis per sententiam in perpetuum obligatur in conscientia, ut se corrigat, & correctus petat iterum recipi in suum ordinem, vel monasterium, seu quantum est in se, hanc receptionem procurare suar. tom. 4. de relig. L. 3. c. 5. n. 6. Sanch. L. 6. mor. c. 9. n. 25. Laym. L. 4. sum. tr. 5. c. 13. q. 3. Castrop. l. c. n. 5. Pirh. h. t. n. 201. contra Nav. comment. 2. de regul. n. 36. §. L. 3. conf. eod. tit. conf. 80. Azor. p. 1. L. 12. c. 16. q. 6. Sayr. thesau. cas. tit. 2. L. 6. c. 9. n. 26. Rodriq. tom. 1. qq. regul. q. 30. a. 20. qui docent taliter ejectionem per publicam sententiam posse tunc manere extra suum ordinem, ita ut neque à suo confessario in foro interno, neque ab Ordinario in foro externo possit cogi ad redeundum; cum pure possit se conformare iustæ sententiæ. Ratio responsionis à priori est, quòd talis ejectionis verus, & substantialiter religiosus sit, & permaneat, etsi ut membrum putridum à consortio aliorum separatus, adeoque habeat obligationem statui religioso necessariò annexam, & ab eo inseparabilem, nimirum ducendi vitam communem sub obedientia prelatorum regularium, quia id votis promissum, à quibus, ut paulò post, non absolvitur. ita Castrop. Pirh. LL. cit. ad hæc, si ejectionis in sæculo manere possit, & non teneretur ad ordinem redire, præsertim à superiore revocatus, sententia, & pœna ejectionis ei prodesset, & is commodum ex sua iniquitate referret contra L. 12. ff. de furtis. Neque his obstant fundamenta contrariæ sententiæ, non primò, quòd sententia expulsionis in perpetuum fuerit legitima, adeoque servanda, nam in ea virtualiter

imbitur: quamdiu judicaverit, expedire eam servari; quia in favorem ejus lata, sicut contingit in sententia perpetui divortii ob adulterium ab uno conjugum commissum, quæ servanda, quousque innocenti placuerit, nocentem revocare, ne aliàs si permissum non esset innocentibus nocentes revocare, id cæderet potius in dispensium innocentium, & in favorem, & commodum nocentium, relinquendo illos libertati, & exemptioni à subjectione. Dum autem innocentibus placet reditus, non mutatur sententia divortii, aut expulsionis; quia sub ea conditione lata. ita Castrop. l. c. n. 6. Non secundò, quòd religio facta hac expulsionem excusserit in perpetuum obligationem retinendi, & gubernandi istiusmodi professum. nam pari modo non excussit illam absolute, sed dum ipsa expedire, & delictum religiosi factis punitum, nullum scandalum superesse aliis judicaverit; unde & in hoc casu obligatum esse religionem cum revocare, ait Castrop. addit tamen cum Suar. l. c. n. 13. & Sanch. l. c. n. 32. quòd quia raro vel nunquam tenetur præsumere, expulsionem temporali puniri sufficienter delictum, quod pœnâ expulsionis perpetuæ legitime condemnatum est, nunquam vel raro obligationem habeat, quantum est ex se, procurandi readmissionem sui. verum de hoc sit ulterior.

Quæst. 860 Num igitur & qualiter teneatur religio ejectionem recipere, & revocare, & fugitivum requirere.

1. Resp. Primò tenetur religio religionem ejectionem, jam emendatam, petentem suscipi recipere, nisi regula, & constitutiones ordinis approbatae specialiter obstant, prohibendo, ne aliquando ejectionis denuo recipiatur, vel nisi ex tali readmissione grave scandalum, aliudve damnum religioni timeatur, vel nisi ejectionis post ejectionem redditus inhabilis (subintelligendum videtur, etiam quoad corporis dispositionem) ad officia ordinis. Nav. de regular. conf. 18. in fine. Molin. de 7. §. 7. tr. 2. d. 140. n. 36. Less. de just. L. 2. c. 41. n. 112. Barbosa in c. fin. h. t. n. 8. Pirh. h. t. n. 203. Wiestn. n. 157. Reiffenst. n. 245. Arg. c. fin. h. t. contra Ricciul. de jure person. extra gremium Eccl. exist. L. 8. c. 11. n. 9. Azor. cit. L. 12. c. 17. q. 2. Sanch. cit. c. 9. n. 32. Mirand. in man. tom. 1. q. 52. a. 7. (quatenus is requirit, ut id fiat cum licentia, & dispensatione Papæ) uti idem de ejectionis damnatis ad tirrem dicit Barbosa. l. c. n. 3. & alios probabiliter sustinentes contrarium, eò quòd pro culpis suis ejectionis ex jure & conf. Sixti V. cum de omnibus, edita 6. Calend. Decemb. 1587. tanquam infames religionem ingredi prohibeantur. quin etiam religionem ad ejectionis plenè emendatos, petentes readmitti cogi posse ad eosdem recipiendos per censuras ecclesiasticas (salvâ tamen ordinis disciplina, & secluso scandalo) exploratum omnino esse, si dispositio cit. c. fin. h. t. què ad hunc articulum deducta in usum, aut ab illo recessum non esset, ait Wiestn. dum ibidem dicitur: Statuimus, ut abbates, priores fugitivos, & ejectionis de ordine suo requirant sollicitè annuatim, qui si monasteriis suis recipi possunt secundum ordinem regularem, abbates seu priores eorum, monitione prævisa per censuram ecclesiasticam compellantur ad receptionem eorum &c. Imò seclusâ hac dispositione, ab ipsis expulsis ad hoc cogi posse, tenent expresse Pirh. l. c. Barbosa. l. c. citatis pro hoc S. Antoni. p. 3. tit. 16. c. 5. Menoch. de arb. c. 149. n. 1. Molin. Nav. Less. ubi ante | ex ea ratione, quòd, cum religio